

DZIENNIK ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Przedpłata miesięczna 45.000 — Mk

Redakcja i Administracja przy ul. Ciężarowej 1. 18. Tel. 64.

Przedpłata miesięczna 45.000.— Mk

CENY OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy Mk 400 W rubryce „Nadesłane“, na pierwszej stronie lub w tekście jako też układ tabelaryczny 50% dodatku
Ceny obowiązują od dnia zmiany w nagłówku.

Rocznik 18/1

Cieszyn, niedziela 26 sierpnia 1923

Nr. 138

Jak zapobiec drożyznie?

Cieszyn, 25 sierpnia.

Ze wszystkich większych miast Polski przynoszą pisma obszerne sprawozdania o posiedzeniach, jakie na skutek reskryptu min. spraw wewnętrznych odbywają się tam, celem potwierdzenia komitetów zwalczania drożyzny. Pisma zajmują różne, przeważnie jednak krytyczne stanowisko wobec tej akcji, a to dlatego, że komitety te obywatelskie nie posiadają żadnej władzy wykonawczej, mają bowiem być tylko wyrazem życzeń spożywców i ciałem doradczym administracyjnych władz, — po drugie zaś drożyzna nierozwiązalnie zawężłona jest z gospodarczem i finansowem bagnem, bez którego osuszenia niemożliwą jest rzeczą urwanie łba drożyzny, jak to obszernie uzasadniono na tem miejscu ostatnio w czwartkowym numerze.

Wczoraj odbyło się także w starostwie w Cieszynie pierwsze posiedzenie w sprawie utworzenia rzezonego komitetu, na którym ustalono listę komitetu, w skład którego weszli ks. prof. Sznuruwacki i pp. Waszkowski i Nowak, którzy dobrać sobie dalszych członków zarządu. Zebrani, w tem dwaj posłowie ks. Józef Londzin i p. Machej, wyczerpująco omawiali całokształt zagadnienia drożyznianego, przybiegającego zwłaszcza w Cieszynie zastraszające wprost rozmiary. Wystarczy przeglądnąć cennik krakowski i ceny kawiarniane u nas, aby stwierdzić, że drożyzna w Cieszynie bije wszelkie rekordy w Polsce. I tak np. w pierwszorzędnym czterech kawiarniach krakowskich (w Cieszynie istnieją takie najwyżej dwie) za szklankę białej kawy płaci się 4500 marek, w Cieszynie 7000 marek, wszystkie też inne ceny stoją w tym samym stosunku na niekorzyść cieszynian. Wszędzie też przychodzi się z pomocą proletaryzowanej inteligencji przez zarządzania magistrackie wydawania t. zw. obiadów urzędowych po cenie (w tej chwili) 15.000 mkp. za jeden obiad, w jednym tylko Cieszynie magistrat o czemś podobnym nie pomyślał, co gorzej, utrudnia się możliwość rozwoju np. konsumowi urzędniczemu przez odmawianie mu odpowiedniego umieszczenia. Jesteśmy zwolennikami współdzielczości i dlatego musi nas cieszyć pomysły rozwój takiej np. Kuchni urzędniczej na Zamku, nie zwalnia to jednak bynajmniej naszych ojców miasta od pójścia wreszcie śladem miast innych i urzędzenia urzędowych obiadów.

Tyle nawiasem. Co głównie zgóry już na niepowodzenie skazuje działalność komitetów zwalczania drożyzny, — to zupełna bezkarność lichwiarzy rolnych, o których wyraz tych kół „Kurier Poznański“ pisze: „Któżby się spodziewał, że zwłaszcza w produktach rolniczych, gdzie mamy poważną nadprodukcję zjawia się tu i ówdzie brak dotkliwy najpotrzebniejszych środków żywności. Nie można dostać cukru, mimo że tysiące wagonów wywozimy. Rynek naszych miast cierpi na brak dowozu jaj, masła, drobiu, warzywa, ziemniaków, gdy za bramami miasta błogosławieństwa Bożego w bród. Pola się uginają pod ciężarem kłosów... A w mieście pędzi się ceny w górę za chleb, masło..., a za tem ciągną w górę ceny wszelkich innych materiałów. Na targach niezadowolenie, wyzwis-

ka, bijatyki... Nikt zapewne w to uwierzy, że to ciągle podwyższanie cen na artykuły spożywcze ma jakikolwiek związek z kursem marki polskiej. Z takim samym sceptycyzmem trzeba przyjmować takie wnioski, że tylko żydy, maso-ny i bolszewiki wszelkiego rodzaju sprzęgli się na naszą zgubę i robią u nas drożyznę, aby wywołać niepokoję... Bliżej bowiem prawdy jest przypuszczenie, że drożyznę robi się u nas w kraju, czy to podbijając ciągle ceny, wyzyskując do tego każdą sposobność, czy też kupując za każdą cenę walutę zagraniczną, aby się zabezpieczyć przed marką polską... Nasi poczciwi „kmiotkowie“ i przekupki miejskie nie przeglądają kursów giełdowych, zanim do Poznania zjadą na targi. Tak przyzwyczajeni są do tego, że im się towar wyrzywa z garści, że ryzykować mogą coraz to wyższe żądania. Nasze gospodie i przekupki targowe kierają się tylko własną strategią, a nie giełdowym kursem marki: Rynek nabyty ludnością kupującą a towaru mało! Sytuację w mig się pojmuje i robi odpowiednie ceny“ Tyle i t. d. prawnicowy „Kurjer Pozn.“

Przedstawiciele włościaństwa i rolników zwalają znów główną winę na wielki przemysł, zwłaszcza magnatów węglowych, włókienników i trusty przemysłowe. Twierdzą oni, że nie przekupki i handel detaliczny, ale przemysłowi mo-

Ostatnie wiadomości

Metropolita Szeptycki ułokowany w klasztorze Szarytek w Poznaniu. W sprawie niespodziewanego powrotu metropolity Szeptyckiego, rozmawiano z ministrem spraw wewnętrznych Drem Kiernikiem. Min. spraw wewnętrznych oświadczył, że metropolita przed przedstawicielami rządu polskiego tłumaczył się, jakoby nie otrzymał był ostatniego zawiadomienia rządu polskiego, polecającego wstrzymanie przyjazdu. Metropolita jest istotnie chory. Metropolita twierdzi, że jeszcze w Wiedniu wyraził życzenie wyjazdu do Poznania. (A co znaczą znówione delegacje w Przemyślu i Lwowie). Umieszczony został też w Poznaniu w klasztorze sióstr Szarytek, łącznie ze swoim kapłanem. Kapłan metropolity wyraził się, że stanowisko władz polskich względem metropolity było zupełnie poprawne. Metropolita z pobytu swojego w klasztorze jest zupełnie zadowolony. W najbliższych dniach porozumie się on z prymasem Dalborem i od tego porozumienia uzależniony jest dalszy bieg wypadków. Minister Kiernik oświadczył na końcu, że rząd specjalnych żadnych zarządzeń w związku z przyjazdem metropolity nie postanowił.

Wykryty metropolity Szeptyckiego. Według informacji, jakie zebrano w poinformowanych kołach polskich w Wiedniu, metropolita Szeptycki był powiadomiony doskonale o tem, iż rząd polski nie życzy sobie na razie, aby z Wiednia wyjechał do Polski. Zawiadomienie o tem zostało mu doręczone jeszcze przed miesiącem. Metropolita Szeptycki zachowywał się w Wiedniu w sposób wysoce wobec Polski nielojalny, albowiem jeszcze dzień przed ucieczką zjawił

żnówlady wyciskają krew ze spożywczy, że od 15 czerwca do 20 sierpnia nastąpiło 6 podwyżek węgla, razem o 496 procent, podczas gdy żyto podrożało o 208 procent, drożyzna zaś węgla powoduje podwyżki wszystkich przetworów.

Co wobec tego należy czynić? Wobec wolnego handlu i niemożności narzucania przez rząd cen, co w zasadzie, przy zdrowej gospodarce jest słusznem, możliwą jest jedynie samoobrona spożywców, łączenie się ich w zrzeszenia współdzielcze. Spożywcy winniaby potworzyć hurtownie celem zakupu rolnych wytworów, miasta winneby zaopatrywać swe potworzone ewentualnie sklepy i hale spożywcze masowo w tani towar. Rząd stara się realnie rozpocząć walkę z drożyzną i w tym celu nadzwyczajny komisarz już otrzymał 30 miliardów mkp. na zakupno zboża, które główny urząd żywnościowy w Poznaniu zamagazynuje na razie w ilości 3000 wagonów, by tą ilością wpływać zniżkowo na zbyt wybujałe ceny. Czy komitety, nie wyposażone w żadną władzę wykonawczą, zdolają zapobiec wzrostowi drożyzny, — to rzecz wątpliwa, mogą w każdym razie wywierać moralny nacisk na lichwiarzy przez wskazywanie na nich publicznie palcami i podawanie faktów bezczelnego wyzysku do wiadomości władz, które są upoważnione do wymierzania najostrejszych kar. Czekajmy!

W. K.

W. K.

się w poselstwie polskiem jego sekretarz ks. kanonik Kowalski i oświadczył, że metropolita jest ciężko chory tak, że wogóle nie może myśleć o wyjeździe, co jednak nie przeszkodziło mu bynajmniej próbować następnego dnia szczęścia w przekradnięciu się do Polski, zakończonem niemłą dla metropolity przygoda w Dziedzicach, świadczącą pochlebnie o sprawności i czujności polskiej policji państwowej. (Jak widać z tej depešy „Kurjerowego“ korespondenta wiedeńskiego, metropolita Szeptycki najzwyczajniej w świecie kłamie przed przedstawicielami rządu polskiego i szuka wykretów.)

Rząd wyasygnował 60 miliardów marek na zakup zboża. Nadzwyczajny komisarz do walki z drożyzną stara się o 60 miliardów kredytu na zakup zboża. Min. skarbu przyznało mu ten kredyt definitywnie, 30 miliardów otrzymał już główny urząd żywnościowy w Poznaniu, celem stworzenia zapasów 3000 wagonów zboża.

Ulg dla przemysłu inwestycyjnego. W sferach rządowych opracowywany jest obecnie projekt ustawy o ulgach dla przemysłu inwestycyjnego. Ustawa ma na celu umożliwienie tworzenia nowych źródeł przemysłowych, oraz rozbudowę już istniejących. Projekt przewiduje wprowadzenie ulg do 50 procent od podatku obrotowego oraz w całości od podatku majątkowego. Projekt ten będzie przedmiotem obrad komitetu ekonomicznego Rady ministrów na najbliższym posiedzeniu.

Radicz doznał porażki w Londynie. Jak donoszą z Londynu, niepodległościowa akcja Radicza w Anglii doznała fiaska. Żaden z odpowiedzialnych mężów stanu nie chciał z nim konferować. Wobec tego Radicz wyjechał do Szwajcarii.

Polski Bank Kraj., Filja Cieszyn z dnia 25 sierpnia 1923

K. czeska	7300.—	Dolary	250000.—
Mk niem.	0.05	Guld. hol.	98000.—
K. austr.	3.70	Funt. ang.	1100000.—
Franki franc.	14000.—	Liry włoskie	11500.—
Franki szw.	46000.—	Złoty polski	40000.—

Wiadomości miejscowe i zamiejscowe

Zaprowadzenie obiadów urzędowych... ale w Krakowie. Na posiedzeniu komisji cennikowej w Krakowie, dnia 24 bm., omawiano sprawę obiadów urzędowych. Zaproszeni na konferencję przedstawiciele Związku restauratorów oświadczyli po długich pertraktacjach, że godzą się na wprowadzenie obiadów urzędowych i to po cenach warszawskich, to jest po 10.000 mkp. za jeden obiad. Wydawanie tańszych obiadów rozpocznie się dzisiaj. Godziny wydawania oznaczono w porze popołudniowej od 1 do 3 godziny. Obiady te, które zobowiązały się wydawać wszystkie restauracje krakowskie, będą się składały z dwóch dań, a to rosół, lub zupy i porcji mięsa z jarzyną i ziemniakami. Cena obiadów urzędowych będzie regulowaną równocześnie z cenami takich obiadów w Warszawie. A u nas?

Mianowanie inż. Kiedronia? W „Kurj. Wiecz.” czytamy: Podsekretarzem stanu w ministerjum handlu i przemysłu ma być mianowany inż. Kiedroni ze Śląska, silnie popierany przez p. Kucharskiego. Przeciwstawia się temu jednak premier Witos, który chciałby tam wprowadzić piastówca.

Formularze kart przynależności. P. T. Przełożeniństwu wszystkich gmin powiatu Cieszyńskiego podajemy do wiadomości, że w drukarni P. Mitregi w Cieszynie, ul. Cieszarowa 18, są na składzie formularze kart przynależności najnowszej wydania wyłącznie w polskim języku.

Wpisy do Szkoły wydziałowej męskiej im. St. Hassewicza i żeńskiej im. M. Konopnickiej w Cieszynie odbędą się w piątek, dnia 31 sierpnia br. od godz. 9-12 i 2-4 oraz w sobotę od godz. 8-10. Egzamina wstępne i poprawcze odbędą się w sobotę 1 września o godz. 10 przed południem.

Wpisy do polskich szkół ludowych w Cieszynie odbędą się w piątek, dnia 31 sierpnia i w sobotę, dnia 1 września, od godz. 9 do 12 przed południem, od godz. 3 do 5 po południu.

Na Macierz Szkolną złożyli: p. Jan Sabela w Cieszynie 500.000 mkp.; w księgarni „Kresy” zebrane na weselu p. Fobra z p. Tomiczko w Bobrku 320.000 mkp. i 16 Kcz.

Na Dar narodowy 3 Maja dla Macierzy Szkolnej złożyli na listy składkowe: p. P. Molin, kupiec w Cieszynie, 200.000 mkp., p. Ludwik Krzempek, kierownik szkoły w Ochabach 48.000 marek polskich.

Na budowę polskiej szkoły ludowej i wydziałowej w Czeskim Cieszynie złożyło miejscowe

Koło Maciedzy Szkolnej w Bobrku cegiełkę w kwocie 100 Kcz.

Z Gimnazjum Polskiego w Bielsku. Wpisy do klasy I i do wyższych klas odbędą się w sobotę, dnia 1 września, od godz. 8 do godz. 9 przed południem. Egzamin wstępny do klasy I i do klas wyższych, oraz egzamin poprawczy odbędą się również w sobotę, dnia 1 września, od godz. 9 przedpołudniem począwszy. Rok szkolny rozpocznie się w niedzielę, dnia 2 września, uroczystym nabożeństwem o godz. 9 przed południem. W poniedziałek, dnia 3 września o godz. 8 rano regularna nauka.

„Myśl Narodowa”, Nr. 34 „Myśli Narodowej” zawiera następującą treść: Aktywizm działa - Jan Zamorski. Kampania antyczeska w Polsce - L. Brun. Kto iże. Zygmunt Krasiński o redakcji „Czasu”. Pod bat Bundu. Apasz Komendantka - (n.). C. K. Jędrzej. Pan Boisk. Generał Roja. Maładec Holówko o Estonii. Paschalski a fałszerze tysiącmarkówek. Pan starosta Lowicki. Żywotów Plutarcha. Jak Piłsudscy sprzedali Moskalom swe majątki w Wileńszczyźnie - Adoli Nowaczyński. Zatajona owacja. Wśród książek.

„Szopka”, Nr. 34 „Szopki” zawiera następujące ilustracje: Niszczyciel marki polskiej - H. Nowodworski. Stralk, którego nie było - T. Kleczyński. W lewicowym bagnie - S. Biedrzycki. Niefortunna nota - S. Biedrzycki. Ostrożna ciocia - S. Biedrzycki.

Z Czeskiego Śląska

Wybory do gmin 16 września? Sprawa wyborów do gmin na Śląsku Czeskim zakrawa na dobry czy kiepski żart, jak kto woli. Niepewność i najsprzeczniejsze informacje, pojawiające się w prasie, wytwarzają zamęt, wśród którego ludności naprawdę trudno się zorientować. W ostatnich dniach lipca „Czesko-Slovenske Noviny” doniosły, że „wybory do gmin na Śląsku Cieszyńskim i w Ostrawskim zostaną odłożone. W Ostrawskim z powodu projektu Wielkiej Ostrawy, na Cieszyńskim ze względów narodowościowych”. Doniesienie to wywołało wśród ludności polskiej duże rozgoryczenie, choć nie dawano mu zupełnie wiary i traktowano tę wiadomość raczej jako próbę wysondowania opinii. Wkrótce potem doniosło „Czeskie Słowo”, że wybory zostaną rozpisane na niedzielę 16 września. „Mor. Slezsky Dennik” dodał jednak, powołując się na pewne informacje ze sfery międzynarodajnych, że postanowiono przeprowadzić wybory 16 września, lecz tylko w tych gminach, gdzie odbyły się one w roku 1919. Wynikało stąd, że na Śląsku Cieszyńskim wybory znów zostały odłożone. Dotychczas cała sprawa nie wyszła ze sfery tych różnorodnych poglądów i oficjalnego komunikatu niema. Na podstawie ordynacji wyborczej najkrótszy termin pomiędzy rozpisaniem a dokonaniem wyborów wynosi 22 dni. Listy wyborcze mają być jeszcze przez 14 dni w tym okresie wyłożone, a przez 8 dni nie wolno wprowadzać do nich żadnych zmian. Tak więc 20-dniowy termin do 16 września rozpo-

czynalby się z dniem 26 bm., o ile wybory w tym terminie mają być rzeczywiście przeprowadzone.

Strejk w górnictwie. W sytuacji strejkowej nie zaszła dotąd żadna zmiana. Praca na kopalniach spoczywa, na koksowniach pracuje się częściowo t. j. koksownie otrzymują tyle węgla, aby piece nie wygasły. Punkt ciężkości ze względu na to, że strejk objął wszystkie zagłębia republiki, został przeniesiony do Pragi i lokalne zmiany nie są dla całości konfliktu miarodajne. Zauważyć można, że mimo braku zapalu do strejku dyscyplina i solidarność nie została w najmniejszym wypadku naruszona. Obostrzenia strejkowe, postanowione przez komitet górniczy w zagłębiu ostr.-karw., zostaną wprowadzone prawdopodobnie w poniedziałek. W myśl ich wstrzymaną będzie zupełnie praca w koksowniach. Dziś, t. j. w sobotę, robotnicy otrzymają wypłatę za ubiegły 14-dniowy okres od zarządów kopalni. W najbliższym tygodniu górnicy skazani będą tylko na zasiłki z kasy strejkowej. W zagłębiu ostr.-karwieńskim strejkuje, jak już donosiliśmy, 43.000 górników. Przejścienny ich zarobek dzienny wynosi 47 Kcz. tak, że strata dzienna na zarobku wynosi ogółem 2 miliony Kcz. Dzienna produkcja węgla w ostatnich dniach przed rozpoczęciem strejku wynosiła 365.000 q.

Wewnętrzne sprawy

Min. pracy i opieki społecznej opracowało wniosek w sprawie upoważnienia wojewody śląskiego do przedstawienia sejmowi śląskiemu projektu ustawy o rozciągnięciu na województwo śląskie ustawy o zarobkowym pośrednictwie pracy celem uzyskania zgody tegoż sejmiku. Wniosek ten przesłany jest do rady ministrów dla wniesienia na porządek najbliższych obrad gabinetu.

Kongres badań psychicznych. Dnia 29 bm. w auli uniwersytetu warsz. nastąpi otwarcie drugiego międzynarodowego kongresu badań psychicznych. W kongresie weźmie udział kilkadziesiąt osób z zagranicy, reprezentujących 18 państw.

P. Young nie przyjedzie do Polski. „Daily Mail” z 18 sierpnia donosi: „Zostaliśmy powiadomieni zeszłego wieczoru, że podpułk. Hilton Young, poseł do Izby Gmin z Nordwich i jeden z kierowników stronnictwa narodowo-liberalnego, odmówił przyjęcia zaproszenia na doradę finansowego rządu polskiego”.

Ułgi celne podlegną znacznej redukcji. Jak się dowiadujemy, rząd przystąpił obecnie do podniesienia stawek celnych według wysokości złotego. Podwyżki celne będą wprowadzone co dwa tygodnie. Najbliższa podwyżka nastąpi po pierwszym wrześniu. Obecnie obowiązują 3 kategorie opłat celnych wedle złotego agio-celne-go: normalnie 36.000, niżkowe 75 procent mnożnika normalnego, a więc 27.000 punktów, oraz ulgowe zależnie od kategorii towaru 10, 20 i 33 i jedna trzecia proc. mnożnika normalnego. O

R. RIESS.

Automat.

Zawsze ogromnie lubiłem automaty. Nie znają one ośmiodziennego dnia roboczego i nie zadają nigdy podwyżki.

Trochę oliwy — to całe jego utrzymanie. Nie troszczy się o cenę chleba, a perfidia rzeźników jest mu zupełnie obojętna. Nie słyszał nawet nigdy, ile w obecnych ciężkich czasach kosztowałoby cygaro — naturalnie gdyby miał zamiar je kupić.

Taki pracownik, to prawdziwy klejnot. Nie strejkuje przytem, ani generalnie, ani częściowo, ani po włosku, ani sympatycznie, ani o podwyżkę.

Nie zamierza on wstąpić do czerwonej armii, a dewiza jego jest: wolność, równość i braterstwo dla wszystkich, którzy wrzucą dziesiątkę. Taka moneta, czy to nikłowa, czy nawet żelazna, jest prawdziwą czarodziejką i posiada magiczny wpływ na automaty.

Gdzie jeszcze można wskórać coś przy pomocy metalowej dziesiątki? (O ile ją naturalnie posiada.) Czy podarujesz ją komu? Nie będzie

ci za ten prezent bynajmniej wdzięczny. Raz, gdy nie pamiętając zupełnie o istnieniu automatów, tych jedynych konsumentów tak drobnej monety, podarowałem wiejskiemu chłopakowi zabłąkaną do mojej kieszeni dziesiątkę, ten nie namyślając się wcale, wycelował i rzucił ją do stawu, co skłoniło obecne tam ryby do ucieczki.

Dodam jeszcze, że automat nawet nie zwrócił uwagi na zamiar złotej dziesiątki na papierowa.

Gdy ujrzyś gdzieś maszynę do ważenia z napisem: — Proszę wrzucić dziesięć fenigów i t. d. — to kto miałby tak twarde serce i nie wrzuciłby?

Życzenia, których spełnienie kosztuje dziesięć fenigów, są dla mnie święte.

— Dziesięć fenigów! — rzekła moja żona i weszła na platformę. Wrzuciła oczywiście monetę i patrzyła w oczekiwaniu na cyferblat.

Potężna wskazówka wagi drgnęła i poruszyła się jakby zbudzona z długiego snu. Jak człowiek nagle zbudzony poruszyła się w jedną i drugą stronę aż nareszcie stanęła.

— To niesłychane! — rzekła moja żona.

— Dlaczego się gniewasz? — spytałem łagodnie — przecież nie wzięłeś ślubu z tym automatem!

— Spójrzyj no!... — Nie, nie pozwalam ci patrzeć! —

Ale już spojrzalem, i to w ostatniej chwili, zanim moja najlepsza połowa opuściła platformę. Wskazówka skoczyła na poprzednie miejsce. Ale liczbę, którą opuściła, ja zdążyłem nieśtety, zauważyć, ta liczba to była — 150!! Zastrzegam sobie jednak na wypadek, gdyby moja żona czytała niniejsze opowiadanie, że miałem na myśli funty a nawet sowieckie funty.

Moja żona zaś zmierzyla automat ponurem spojrzeniem i rzekła:

— Idiotyzm! —

Automat podobny jest do męża, musi wszystko zhościć. Szliśmy w milczeniu ku domowi.

— Sto pięćdziesiąt funtów!? — mruczała moja żona — idiotyzm!

Ja nawet nie pisałem.

— Możebyś i ty nareszcie coś powiedział! — ofuknęła mnie żona.

— Myśle... —

— Co ty możesz myśleć?! Że też z was mężczyzn nie można nigdy mieć żadnego pożytku. Naturalnie... zmusiłeś mnie do tego głupiego ważenia się! Wszystko po to, by mi zepsuć wieczór... Trzeba być naiwnym, aby wierzyć, że w dzisiejszych czasach automat może

te procentowe określenia agia-ulgowe w stosunku do mnożnika normalnego toczą się obecnie narady. Wprowadzono zaś celem uproszczenia procedury, miernik złotowy. Rząd przystąpił obecnie do znacznego zmniejszenia listy towarów opłacających ulgowe stawki. W dalszym ciągu będzie ją rząd zmniejszał w interesie przemysłu i potrzeb skarbu. Po 31 października rozporządzenie o ulgach podlegnie zupełnej rewizji. Dochód z ceł stanowi znaczną pozycję w naszym budżecie. Po całkowitem wprowadzeniu w życie tworzonych obecnie planów, będzie on jeszcze silniej wzrastał.

Cukier dla miast. Z ogólnej ilości 460 wagonów cukru, przydzielonych na miesiąc wrzesień ogólnokrajowemu Związkowi, współdzielczemu i wydziałom aprowizacyjnym miast, 30 wagonów zachowa na wniosek przedstawicieli spóżywców nadzwyczajny Komisarjat zwalczania drożyzny do swojej dyspozycji i celem rzućnia na rynek tej ilości cukru w chwili specjalnego jego braku. W ten sposób podziałowi ulegnie na razie 430 wagonów. W miesiącu wrześniu miasta otrzymają 84 i pół wagonu cukru przydziału zasadniczego oraz 11 wagonów przydziału dodatkowego za miesiąc wrzesień. Wydziałom aprowizacyjnym miast przyznano z przydziału zasadniczego 90 wagonów, podział przydziału dodatkowego nastąpi później, w miarę potrzeby. Dodać należy, że zostanie utrzymany w zasadzie poprzedni podział cukru między poszczególne miasta. Podział ten wymaga jeszcze zatwierdzenia ministerstwa spraw wewnętrznych.

Przegląd polityczny

Jaspar o Polsce. Dwutygodnik „Horizont” w numerze specjalnie poświęconym Polsce ogłasza wywiad z Jasparem — ministrem spraw zagranicznych Belgii — na temat stosunków polsko-belgijskich. „Belgia jest szczęśliwa, mówi Jaspar, widząc wzrastający rozwój życia handlowego i przemysłowego w Polsce”. Polska, ten kraj 27-milionowy, gdzie spotykają się najważniejsze drogi handlowe od Bałtyku do Czarnego morza zaopatrzony w wielkie bogactwa naturalne, jak lasy, złoża węgla kamiennego, żelaza, cynku i ropy, jest przeznaczony do tego, aby zająć miejsce wśród najbardziej żywotnych narodów Eropy. Dowodem niewątpliwym żywotności narodu polskiego jest wielki rozmach inicjatywy i zapał do pracy, który daje się zauważyć w Polsce po długoletnim wycieńczeniu wojną i który potrafił w tak krótkim czasie doprowadzić przemysł do stanu kwitnącego. Traktat handlowy polsko-belgijski będzie szczęśliwym wstępem do pomyślnego rozwoju stosunków polsko-belgijskich.

Nowa konferencja Małej Ententy. Dzienniki belgradzkie donoszą, że w dniach od 15 do 19 września odbędzie się w Marienbadzie nowa konferencja Małej Ententy, na której będzie omawiana, prócz sprawy węgierskiej, także kwestia reparacyjna.

Bawaria przeciw Stresemannowi. Z Berlina donoszą, że rząd bawarski zdaje się prowadzić akcję skierowaną przeciwko nowemu rządowi. Rząd bawarski w nocy do rządu Rzeszy założył protest przeciwko t. zw. prawu bezpieczeństwa, które zostało opracowane w ostatnich dniach rządu Cuna, motywując to tem, że prawo to zostało przyjęte bez poprzedniego porozumienia z poszczególnymi rządami Rzeszy.

Hitler dąży do objęcia władzy w Niemczech. „Arbeiter Ztg.” donosi z Berlina: „Der Socialdemokratische Parlaments Dienst” donosi, że Hitler przed kilku dniami bawił w Berlinie, jako gość posła Wulle, z którym odbył dłuższą konferencję. Porozumiano się w tym kierunku, że w razie utworzenia dyktatury narodowej na czele triumwiratu stanie Hitler. Postanowiono dalej, także, że w pracach przygotowawczych już teraz należy słuchać wskazówek Hitlera.

Nowa fala złośliwości antypolskiej. „Kurier Pozn.” donosi w tel. własnym z Berlina: Prasa niemiecka, w szczególności zaś wychodząca na Śląsku niemieckim rozpoczyna gwałtowne ataki na Związek Polaków w Niemczech. Celem tych ataków jest przygotowanie gruntu pod akcję represyjną rządu, mającą być odwetem za nieszkodliwienie w Polsce Deutschumsbundu. Ataki rozpoczęły się o drobnych notatkach w piśmie, stopniowo przybierając coraz ostrzejsze formy. Jawnie wystąpiła „Schlesische Zeitung”, która zarzuca Zw. Pol., że otrzymuje on zasilki pieniężne od rządu polskiego, obecnie zaś ogłosił nawet w piśmie, że zwrócił się do Warszawy o podniesienie tych subwencji z powodu spadku m. niem. Kłamstwo jest zupełnie oczywiste i „Schl. Ztg.” nawet nie wymienia nazwy pisma, w którym się to ogłoszenie miało ukazać. „Schlesische Zeitung” twierdzi, że w Polsce zakazuje się działalności organizacji niemieckich bez dowodów winy i insynuuje, że Zw. Polaków w Niemczech działa w porozumieniu i przy poparciu konsułów polskich, wreszcie zaś wzywa rząd do przedsięwzięcia ostrych środków represyjnych. Zw. Pol. wobec tej naganki przystępuje do wzmocnienia kadr organizacyjnych, tworząc oddziały powiatowe i lokalne. „Gaz. Warsz.” w artykule pod tyt. „Walka Niemców z Polską trwa”, podnosi fakt, że walka Niemców zarówno z państwem polskim jak i z narodem polskim nie ustaje. Niemcy systematycznie pracują nad tem, aby jaknajrychlej tych nieszczęśliwych Polaków, których siedziby zostały pod panowaniem niemieckim, wynarodowić i wyprzeć, aby oderwać z czasem od Polski te dzielnice, które jej wojna światowa zwróciła i aby rozwój państwa polskiego uniemożliwić, osłabić je i do ruiny doprowadzić. Nowy prezes regencji opolskiej, obejmując swój urząd, wygłosił mowę, w której podburzająco wyraził się o sytuacji na G. Śląsku, która mimo niewątpliwie dla Niemiec korzystnego wyniku głosowania została od nas oderwana nie wyrokiem sprawiedliwości, lecz wyrokiem przestępczym. Przyrzekam im, że ani ja ani my wszyscy w Prusiech i Niemczech nie zapomnimy o nich, lecz zawsze ich uważać będziemy za przynależnych do nas. Mimo szeregu not ministrów spraw zagranicznych trwa w dalszym ciągu wydalenie obywateli polskich z Niemiec. Zmuszona do tego Polska zaczęła na rugi niemieckie odpowiadać ze swej strony wydalaniem. Niemiecki charge d'affaires interwenjował w tej sprawie u min. Seydy, a w świeżo ogłoszonej nocy nasz minister spraw zagranicznych stwierdza, że to Niemcy popełnili bezprawie a Polska musiała się chwycić odwetu.

Na uniwersytecie czeskim w Pradze została utworzona katedra literatury polskiej. Na katedrę tę został powołany dr. Marian Szykowski, lwowianin, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Opór niemiecki nie ustaje. Z Bochum donoszą, że władze francuskie aresztowały cały szereg wybitnych przedstawicieli przemysłu. Aresztowania te tłumaczy się zagrożeniem bezpieczeństwa wojsk okupacyjnych. Nadreńska komisja międzysojusznicza uchwaliła zamknąć granicę między terenem okupowanym a Rzeszą niemiecką do 16 września. Decyzja ta spowodowana została obawą przed rozruchami w pasie granicznym i napływem agitatorów z Niemiec. Berlińskie kinoteatry wyświetlają filmy propagandystyczne, ilustrujące rzekome akty gwałtu dokonywane przez Francuzów na terytorium okupowanym. Filmy składają się z obrazów fotografowanych potajemnie na terytorium okupowanym, częściowo zaś z obrazów inscenizowanych na terytorium Rzeszy.

O przyjęcie Niemiec do Ligi Narodów. Na porządku dziennym sesji Rady Ligi Narodów, która rozpocznie się w dniu 30 sierpnia w Genewie, pod przewodnictwem Markiza Ischii, znajdzie się sprawa dopuszczenia Niemiec do Ligi narodów. Sprawę tę popierają szczególnie Lodr Cecil i gen. Smuts, motywując swe stanowisko tem, że przyjęcie Niemiec do Ligi przyczyni się do rozwikłania sprawy Rury i do osiągnięcia równowagi gospodarczej Europy.

Bolszewicka lojalność Tichona. Patriarcha Tichon ponownie ogłosił wezwanie do kleru, w którym oświadcza raz jeszcze, że cerkiew nie chce mieć nic wspólnego z kontrewolucją. Powrót do dawnego ustroju, czytamy w wezwaniu, jest wykluczony. Cerkiew prawosławna uznaje i podtrzymuje władzę sowiecką, ponieważ nie ma władzy, nie pochodzącej od Boga. Cerkiew zanosi modlitwy za Rosję i władzę sowiecką. Pod koniec wezwania nakłada na kler obowiązek wytłumaczenia wiernym, jak dalece cerkiew prawosławna wyzwoliła się od wpływów kontrewolucji.

Japończycy na Sachalinie. Z Czyty donoszą: Japończycy eksploatują energicznie na północnym Sachalinie źródła naftowe. Prace odbywają się pod ochroną wojskową. Wydobywana jest nafta bardzo wysokiego gatunku.

Dział gospodarczy

Uiszczanie podatku przemysłowego. Stosownie do zarządzeń Min. Skarbu, korzystać będzie państwowy podatek przemysłowy z ustawowego pierwszeństwa uiszczenia go z całego przedsiębiorstwa, obłożonego tym podatkiem. W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, gdyby uiszczenie podatku mogło zagrozić egzystencji gospodarczej płatnika, służy ministrowi skarbu prawo odraczania, rozkładania na raty, jakoteż częściowego lub całkowitego umarzania zaległych kwot podatku przemysłowego. Minister skarbu może również w tych wypadkach znieść wszelkie kary za niedotrzymanie terminów uiszczenia podatku.

Polskie zapalki do Anglii. Z Pińska wysłano 5 wagonów zapalek do Anglii. Inne fabryki zapalek starają się także o uzyskanie wywozu tego produktu do Anglii, przystosowując swoje wyroby do wymagań angielskich.

Pożyczka dla miast. Jakkolwiek ustawa o finansach komunalnych została już uchwalona, to jednak przewidywane w niej źródła dochodowe nie przysporzą niezbędnych środków całom samorządowym. Wobec tego ministerjum skarbu zmuszone było w ciągu r. b. udzielić całom samorządowym pomocy finansowej i tak: Warszawa otrzymała tytułem pożyczki 22 i pół miljarde marek, tytułem zaliczek na wpływ z podatku dochodowego, względnie przemysłowego 23 miljarde. Inne miasta Rplitei otrzymały razem 12,3 miljarde, starostwa krajowe

za dziesięć fenigów dobrze ważyć! W coś podobnego wierzy tylko półgłówki albo mężczyzna! —

Tego wieczoru dom mój przypominał statek na pełnym morzu podczas orkanu.

Była niedziela i nie można się było nigdzie ruszyć.

— Idź do sklepu kolonialnego — zacząłem ostrożnie — jest niepogoda, wszyscy są zapewne w domu, będziesz mogła korzystać z wagi. Wazysz najwyżej sto i...

— Co „i”? Co „i”? pytam się ciebie? —

— Sto i jedną setną — odrzekłem — chciałem powiedzieć. Najlepiej byłoby, gdybyś poszła do sklepu. Tam znajdziesz bardzo dobrą wagę. —

— Nawet nie myślę o tem, ta baba zupełnie z przyzwyczajenia robi z 3 funtów dwa kilo. —

— Przecież nie składasz się z kartofli! —

— Wypraszam sobie raz na zawsze podobne uwagi! Słyszysz. Gdybym z odpowiedzi twojej wniosowała o składzie twego mózgu, to szybko doszłabym do wniosku, że składa się on z samych kartofli! I to nawet z dużych kartofli! Basta! Dosyć! W całym mieście jest tylko jedna precyzyjna waga — u naszego lekarza domowego. Do tej tylko wagi mam zaufanie. Pójdę

jutro i zważę się! —

Moja żona poszła do lekarza i zważyła się. Ale lekarz to nie automat. Konsultacja kosztuje w obecnych czasach dużo dziesiątków tysięcy. Mojem zdaniem nawet w dzisiejszych czasach można się taniej zważyć.

Automaty są nieme. Zaś lekarze przepisują wyjazd do kuracyjnej miejscowości.

Żona moja bawi obecnie w takiej miejscowości.

Ja pozostałem w domu i przetrzymam swą złość. W chwilach wolnych wyliczam sobie, ile kosztuje wejście na platformę automatu wagi?!

W antrakcie sam się ważę. Niema potrzeby udawania się do Karlsbadu! I to z każdym dniem mniej!

Ale któregoś dnia spotkałem na ulicy naszego lekarza domowego.

— Ależ panie kochany — rzekł do mnie — panie, pan mi się zupełnie nie podoba!... Pan za forsownie chudnie. To szkodzi. Trzeba coś zaradzić temu... Może spróbuje pan się tuczyć? W jakimś sanatorium?... —

Gdy następnym razem będę przechodził koło automatu, wybije mu szybę, gdyby nawet nie wiedzieć jakie kataklizmy stanęły mi na przeszkodzie! Ja mu pokażę!!! „Kur. Wiecz.”

z b. dzielnicy pruskiej 5,5 miliardów, wydziały powiatowe w Małopolsce tytułem zaliczek na dodatki do podatków 7,1 miliardów.

Polszczenie przemysłu górnośląskiego. Z górnośląskich kół handlowych informują, że niebawem ma nastąpić przekształcenie największego przedsiębiorstwa górnośląskiego Królewskiej i Laurahuty na towarzystwo polskie z przeniesieniem siedziby do Katowic lub do Warszawy w następstwie zmian, jakie zaszły ostatnio w posiadaniu kapitału zakładowego towarzystwa. Obecnie przeważna część akcji jest w posiadaniu Weinmanna z Usti w Czechosłowacji. Znaczna część akcji ma obecnie przejść w ręce polskie. W związku z przeniesieniem siedziby do Polski ma nastąpić obsadzenie kierowniczych stanowisk Polakami.

Kryzys przemysłowy w Gdańsku. W całym szeregu przedsiębiorstw przemysłowych w Gdańsku rozpoczęło się już poważne przesilenie. Nie przyjmują one już żadnych nowych zamówień, ponieważ zarobki oparte na złotej marce, niesłychanie podrożyły produkcję. „Gazeta Gdańska“ utrzymuje, że istotną przyczyną rozpoczynającego się kryzysu nie są jednak dotychczasowe wygórowane płace robotnicze, lecz zapowiedź wprowadzenia nowej waluty gdańskiej, która stwarza nową sytuację w życiu gospodarczym w. miasta. Pogłoski o wprowadzeniu waluty gdańskiej, opartej na funcie angielskim powodują zwyczajną nienormalną funta angielskiego. Zwyczaj z kolei czyni droższą produkcję i w dalszym ciągu sprawia iż przemysł gdański staje się niezdolnym do konkurencji.

—:—:—

Pierwsza śląska fabryka chemiczna
Oddział Chem. Farbiarni
 przyjmuje wszelkiego rodzaju rzeczy do farbowania n. p. suknie damskie, ubrania męskie, materiały wełniane, jedwabne, kapelusze, rękawiczki i t. d.
Wykonuje w 24 godzinach.
Biuro przyjęcia Bielska 2.
 (obok kościoła ewangelickiego). J 202 r.

Obywatelu, zastanów się!

Nim masz nabyć coś z manufaktury, napisz wpiertw pocztówkę do najtańszego w Polsce źródła manufaktury, wskaż swój wyraźny i szczegółowy adres, to

ci wyślą darmo cennik Nr. 2 na wszystkie gatunki manufaktury z ostatnimi cenami. To cię ocali od sideł paskarzy i zaoszczędzi ci setki tysięcy. „Źródło Manufaktury“ wysyła każdemu do domu najpiękniejsze towary po cenach fabrycznych. Adr. naszej ekspedycji: „Źródło Manufaktury“ Ekspedycja, Warszawa, Świętojerska 18 m. 12

Wosk pszczelny

kupuje po najwyższych cenach
 Pierwsza Śląska Fabryka Chemiczna
Holländer i Ska
 Cieszyn
 Bielska 2 Bielska 2 J 201 r.

Abonujcie Dziennik Śląska Cieszyńskiego

Kilka dziewcząt

przyjmie zaraz za dobrem wynagrodzeniem
Cieszyńska Przetwórnia Papieru
 Frysztacka 9. K 232

Pamiętajcie o Macierzy Szkolnej!

Biuralista

posiadający obywatelstwo polskie, władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, piszący na maszynie, znający stenografię niemiecką, zostanie natychmiast przyjęty. Posada stała. Mieszkanie zapewnione. Oferty nadsyłać do „MAZOWIA“, fabryka mebli giętych, Nowo-Radomsk.

Śląskie Towarzystwo Przemysłowo - Handlowe

Sp. z ogr. odp.

w Cieszynie, Hotel Austria

ma na sprzedaż około 100 sztuk sieczkarni bębnowych 3 nożowych, oraz większą ilość różnych maszyn rolniczych jak pługów, kultywatorów, grabiarek, siewników, kieratów i t. p. fabryki Wichterle & Kovařík w Prościejowie. K 231

Pozwalam sobie zawiadomić Panie z Cieszyna i okolicy, że posiadam w moim salonie mód damskich stale na składzie materje, jakoteż gotowe modele, kostjomy i płaszcze, pozatem moje wielkomięskie siły mogą zawsze wykonać roboty jaknajdelikatniejsze po najtańszych cenach. — Proszę o jaknajliczniejsze poparcie.

Henryk Fliegelmann

Stary Targ 1 Cieszyn Stary Targ 1

A. Wałach i Ska w Wiśle
 poszukuje

maszynistę

kierownika stolarni, kierownika tartaku parowego i dwóch manipulantów drzewnych.

Oferty nadsyłać do firmy A. Wałach, Cieszyn.

Polski Bank Przemysłowy

Filia w Cieszynie

Telef. Nr. 3 i 139

jako

Bank dewizowy

załatwia wszelkie w zakres banku wchodzące czynności szybko i tanio

„JANKA“

FABRYKA SERÓW DESEROWYCH
JANA LONGARDTA
 w TARNOPOLU

:: poleca do natychmiastowej dostawy ::

sery francuskie „Gourmand“

lubiane w całej Polsce; dalej sery śmietankowe, Fromage à la Crème, Janka Imperial, kwargle ołomunieckie, ser holenderski w krążkach najlepszej jakości, oraz masło deserowe herbaciane po bardzo przystępnych cenach. K 230

Na sezon jesienny i zimowy
 poleca znany dom towarowy

Andrzeja Wałacha

w Skoczowie w Cieszynie w Wiśle

po nader niskich cenach

materje na ubrania męskie, na kostjomy i suknie damskie, oraz płaszcze, palta, zimówki, kurtki, zarzutki i t. d.

Płótna na bieliznę, zefiry, barchany, flanele, satyny, marki-
 zety, opale, jedwabie w obfitym wyborze. ..

Wszystkie przybory krawieckie.

Dla urzędników i emerytów odpowiedny odust.